

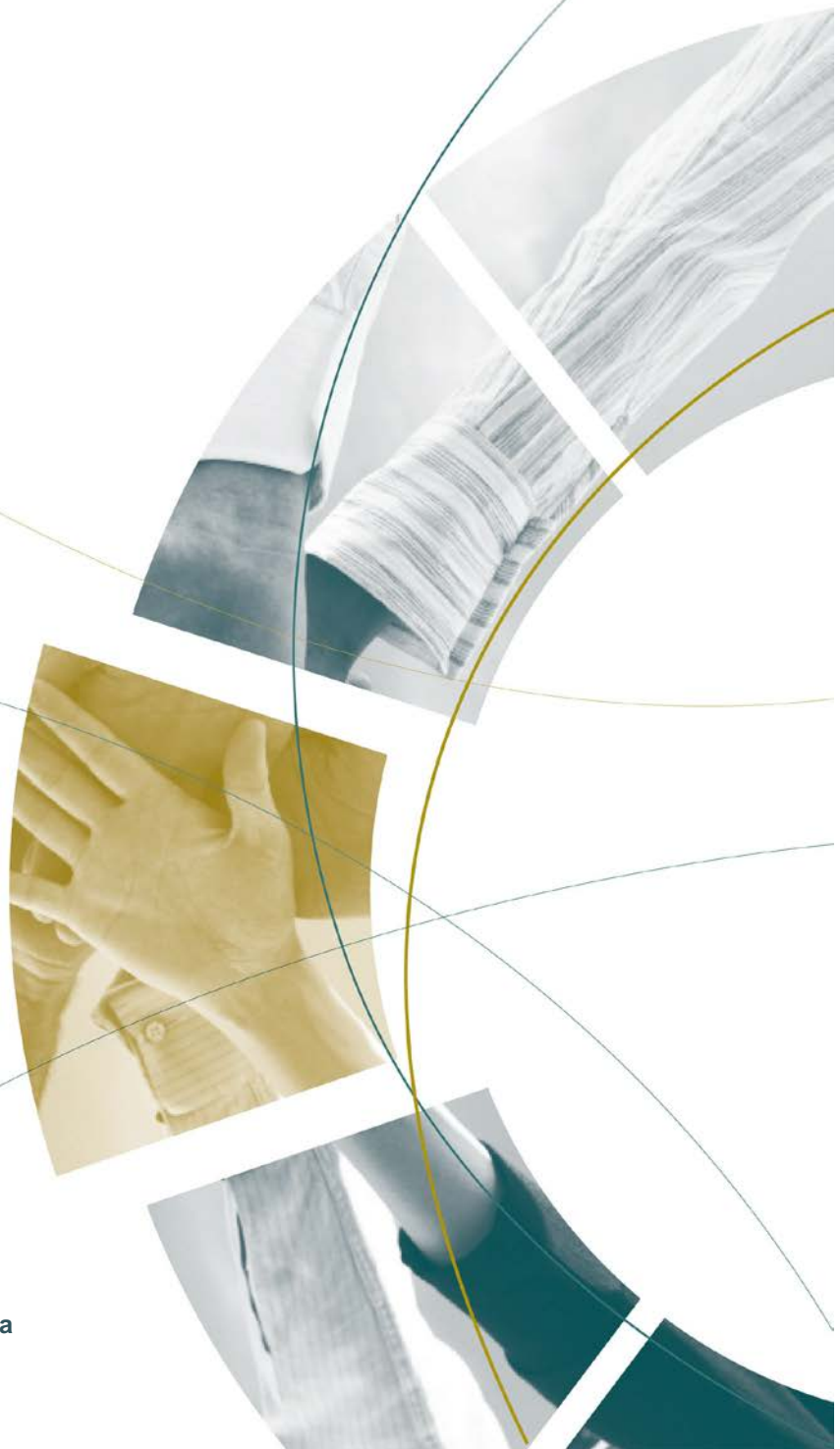

**Cooperatives de Treball
de Catalunya**

Baròmetre cooperatiu

Informe de conjuntura

Maig de 2014

INFORME DE CONJUNTURA

Durant el 2013 creix tant el nombre de cooperatives catalanes com el nombre de treballadors de les mateixes.

En l'àmbit empresarial millora la confiança en tots els sectors, però amb més fermesa en l'hostaleria i el transport.

L'activitat econòmica a Catalunya millora en els últims mesos, impulsada fonamentalment per un augment de les exportacions de serveis turístics. **Milloren les dades d'atur, però no a causa de la creació neta d'ocupació.** La inflació és positiva però molt baixa. Aquests dos factors, encara no permeten parlar d'una sortida de la crisi.

L'economia espanyola va créixer lleugerament per sobre del que s'esperava. Això s'explica no només per l'evolució favorable de la demanda externa sinó també per una lleu recuperació de la demanda interna. **El mercat de treball continua sent el gran problema, ja que encara no mostra senyals clars de recuperació.**

Per el 2014 s'espera una millora de l'economia global, tot i que encara fràgil. La millora experimentada per les economies avançades, sembla que compensaria l'alentiment d'algunes economies emergents d'Àsia i Amèrica Llatina.

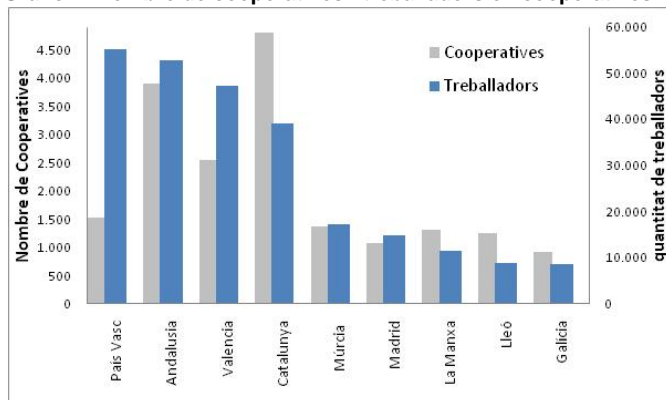

Empreses cooperatives

L'últim trimestre del 2013, el nombre de cooperatives inscrites a la Seguretat Social va ser de 21.412 a Espanya. Cal destacar que, des del segon trimestre de 2013, el nombre de cooperatives es va anar recuperant i ha tornat als nivells d'anys anteriors. Del total de cooperatives, a Catalunya existeixen 4.808 (22%) cooperatives. A Catalunya, les cooperatives han registrat un lleuger creixement del 0,7% respecte al quart trimestre de l'any anterior.

Pel total de cooperatives al conjunt d'Espanya, el nombre de treballadors cotitzants a la Seguretat Social, en règim general i autònoms, és de 286.771. A les cooperatives catalanes el nombre de persones cotitzants és de 39.149 (un 14% del total). Aquesta xifra representa un increment del 3.7% d'ocupació a les cooperatives catalanes respecte a finals de 2012. Per sectors la majoria treballen en cooperatives del sector dels serveis, 183.692 (64%) seguit de la indústria 61.477 (21%).

Gràfic 1: Nombre de cooperatives i treballadors en cooperatives. Desembre 2013.

Font: Ministerio de Empleo y seguridad Social.

El gràfic 1 mostra el nombre de cooperatives i treballadors en les nou comunitats on la seva presència és més important. Aquesta relació permet visualitzar la mida de les cooperatives. Per exemple el País Basc ocupa el primer lloc en nombre de treballadors, però no en quantitat de cooperatives, el que mostra la gran grandària de les cooperatives existents en aquesta comunitat contràriament al que succeeix a Catalunya

Per tipus de cooperativa, les dades es remunten a 2012, llavors els treballadors de cooperatives de treball associat eren 154.341 significant més de la meitat (54%) del total de treballadors existents el desembre del 2012 en el total de cooperatives .

D'acord amb l'indicador de clima empresarial harmonitzat (ICEH)¹, les expectatives de mig termini, per al conjunt del sistema empresarial, són prou favorables. Aquest comportament favorable de l'ICEH s'observa tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat Espanyol. Mes concretament, al segon trimestre del 2014 s'aprecia una millora de la confiança empresarial, respecte al primer trimestre de 2013, de 6,9 punts percentuals per a Catalunya i de 4,4 per a Espanya i de 19,9 i 14,7 punts percentuals respectivament, quan ho comparem amb el mateix trimestre de l'any anterior. Darrere d'aquesta millora generalitzada per tots els sectors (tots registren una millora respecte al trimestre anterior) es destaca l'hostaleria i el transport on l' ICEH, per a Catalunya, va experimentar un augment de 10,3 punts percentuals respecte al trimestre anterior i de 25,5 punts

respecte al mateix trimestre de l'any anterior. Per dimensió de l' establiment, encara que tots milloren, el millor ICEH l' assoleixen els establiments mitjans (de 10 a 49 assalariats) 140,9. Les petites empreses, de menys de 10 assalariats, arriben a un índex de 123,4 i suposen el menor increment en punts percentuals respecte el mateix trimestre de l'any anterior (18,2 punts).

ⁱ L'ICEH es realitza a partir d'una enquesta que recull l'opinió dels representants de diversos establiments. Es pregunta sobre l'evolució i les expectatives de certs aspectes que incideixen en el desenvolupament econòmic de l'empresa. L'objectiu d'aquest indicador és tenir una aproximació de la situació i evolució de les empreses amb activitat al territori de referència i anticipar la situació futura de l'economia.

Catalunya

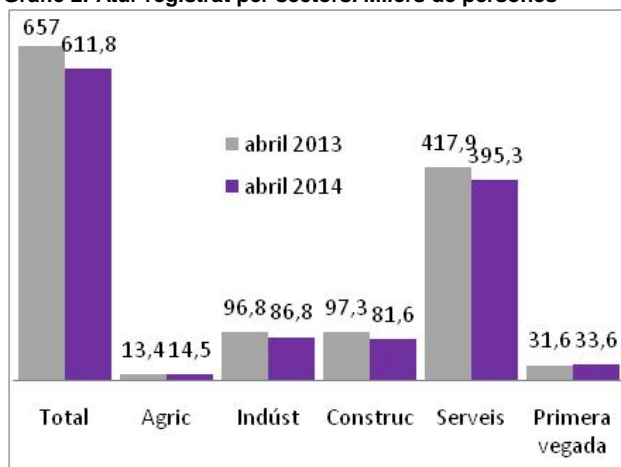
L'activitat econòmica a Catalunya presenta una millora els últims mesos. Al tancament de 2013 l'economia catalana va créixer un 0,4%, impulsada fonamentalment per un augment de les exportacions de serveis turístics. El consum de persones estrangeres va créixer un 7.4% el 2013 generant un creixement de la demanda externa de 1.2%. Pel que fa a la demanda interna només es va observar un repunt en la despesa de les llars (1.2%), ja que tant les Administracions Públiques com la inversió van mostrar una important contracció (-3.9% i -4.8% respectivament).

Al mes de març Catalunya va rebre 1.004.685 de turistes internacionals, un augment del 4,7% en relació al mateix mes de l'any anterior. Acumulant, al primer trimestre del 2014, 2.547.749 arribades de turistes estrangers, un 9,8% més que en el mateix període de 2013. Aquesta afluència de turisme va suposar el 25,8% del total de turistes estrangers a Espanya, sent Alemanya i països asiàtics els principals causants de la pujada. Aquest augment és molt positiu ja que està condicionat per l'efecte de Setmana Santa, que el 2013 va ser al març, mentre que el 2014 va tenir lloc a l'abril. De totes maneres, cal destacar, que el nombre de viatgers en establiments hotelers de Catalunya va caure al març del 2014 respecte al mateix mes de l' any anterior en 6,8%, això es deu a una caiguda del turisme domèstic del 15 % (tant el procedent de Catalunya -10% , com el de la resta d'Espanya -20,8%) i un augment de l' estranger de 0,5% respecte a un any enrere .

Pel que fa al mercat de treball s'observa una caiguda de l'atur registrat en el primer trimestre del 2014. El nombre de persones en situació d'atur inscrites a les oficines d'ocupació ha estat de 624.500 persones, una xifra que implica una caiguda del 6% respecte al mateix període del 2013.

Gràfic 2: Atur registrat per sectors. Milers de persones

Font: Departament d'Empresa i Ocupació IDESCAT.

Com es pot observar al gràfic 2, el sector serveis, que aplega el major nombre de persones en situació d'atur, ha disminuït un 3,8% interanual. També decreix l'atur registrat en la indústria i en la construcció. En canvi, augmenta el nombre de persones en situació d'atur en l'agricultura (9%) i el dels nous aturats (5%).

La mateixa tendència revelen les dades de l'EPA, la població desocupada se situa en 840.200 persones, el que mostra una reducció respecte al trimestre anterior de 700 desocupats i de 108.800 respecte al primer trimestre del 2013. La taxa d'atur se situa en 22,1%, sent en el cas dels joves de 16 a 24 anys un 49,53%. No obstant això, aquesta caiguda s'explica bàsicament per la reducció de persones que busquen feina, ja que l'ocupació no mostra increments importants.

Els preus augmenten 0,2% respecte al mes anterior, i un 0,1% respecte al mateix mes de l'any 2013 (març).

Espanya

En línia amb la situació a Catalunya, l'economia espanyola mostra alguns signes que presagien una lleu recuperació econòmica. Amb el creixement del Producte Interior Brut (PIB), del 0,6% el primer trimestre de 2014, de manera molt lleu es consolida el creixement registrat a la segona meitat del 2013. El creixement d'aquest primer trimestre suposa el creixement trimestral més elevat des de l'inici de la crisi. Si bé la demanda externa és un dels factors explicatius més importants d'aquest tímid creixement, també la demanda interna (tant privada com pública) mostra senyals d'una lleu recuperació. El creixement de la demanda externa ha estat conseqüència d'un dinamisme exportador basat en la millora de l'activitat

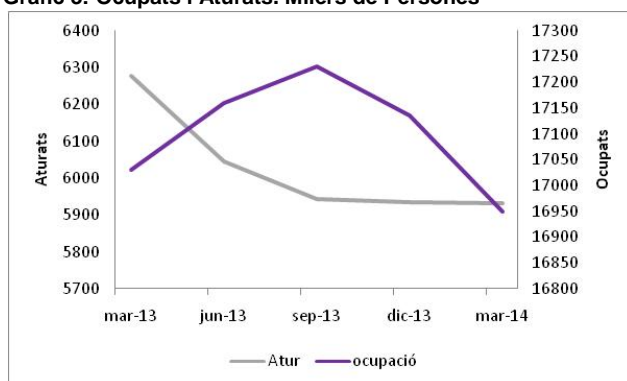

als països de l'Eurozona, una competitivitat més gran per part de l'economia espanyola (via reducció de costos) i el creixement del turisme estranger .

Cal assenyalar, que l'increment de l'activitat econòmica s'ha produït en un context d'alleugeriment de les tensions als mercats financers des de l'estiu de 2013. Tot i així, encara no es reflecteixen ni en l'accés ni en les condicions dels crèdits per a les famílies i per a les empreses, fet que constitueix un veritable llast pel creixement econòmic .

El primer trimestre de l'any es van observar algunes dades positives pel que fa al mercat de treball. En particular, l'atur registrat va baixar a l'abril del 2014 respecte al mateix mes del 2013 en 304.900 persones. Amb tot, les dades recentment publicades a l'Enquesta de Població Activa (EPA) són força descoratjadores. Si bé mostren un descens de la desocupació en 2.300 persones respecte al trimestre anterior, aquesta dada, aparentment positiva, amaga que el nombre d'aturats baixa perquè disminueix el nombre de persones que busca feina. Això es corrobora a través de la voluminosa destrucció d'ocupació observada en el primer trimestre de l'any (184.600 llocs de treball menys, gràfic 3). Sens dubte, podem dir, que el mercat de treball continuarà essent, en els propers anys, el principal problema de l'economia espanyola. Els pronòstics, tant d'organismes nacionals com internacionals, no preveuen una reducció important de l'atur en els propers dos anys.

Gràfic 3: Ocupats i Aturats. Milers de Persones

Font: INE Ocupació i atur. Valor en milers de persones. Espanya

Finalment, la inflació mensual a l'abril, mesurada a través de l'Índex de Preus al Consum (IPC), va ser del 0,9%, contrastant amb la pràctica estabilitat dels preus els mesos de febrer i març, i la caiguda observada el gener de 2014. Aquest augment de preus el mes d'abril, s'explica entre d'altres, pel creixement estacional dels preus dels serveis turístics com a conseqüència de la Setmana Santa. Malgrat aquest creixement dels preus a l'abril, la variació interanual de l'IPC ha estat molt reduïda (0,4%) i continuant la tònica iniciada en la segona meitat de 2013.

Internacional

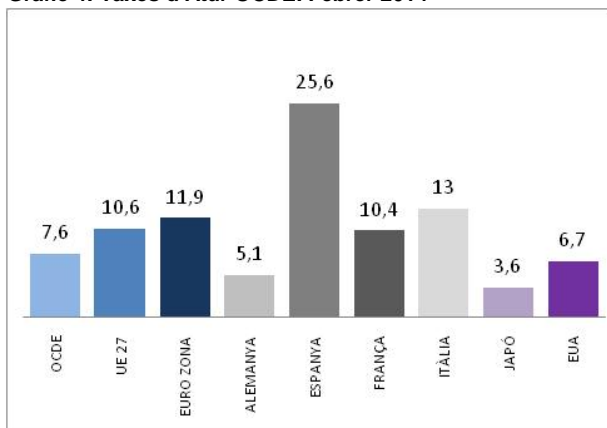
Al seu últim informe de previsions econòmiques mundials d'abril de 2014, el Fons Monetari Internacional (FMI) reconeix una millora en l'activitat de l'economia global i en preveu un enfortiment per a la resta de 2014 i l'any següent. Malgrat aquestes perspectives millorades, la recuperació econòmica global és encara fràgil, principalment a causa de riscos de debilitament de l'activitat econòmica en algunes economies emergents (Xina i països asiàtics), així com també per l'aparició de les tensions geopolítiques entre Ucraïna i Rússia.

Des de la segona meitat de 2013, l'Eurozona sembla haver deixat enrere la recessió encara que amb un creixement molt lleu. A l'últim trimestre de 2013 el creixement va ser de 0,4% respecte el trimestre anterior. Es destaquen, com a raons d'aquesta alça, la fortalesa d'Alemanya, les reduccions en els ajustos fiscals en alguns països de l'Eurozona, així com també la millora en les exportacions i l'estabilització de la demanda domèstica. Més enllà d'aquests elements positius, les dificultats d'accés al crèdit i l'elevat endeutament d'empreses i famílies, continuen sent el principal llast per a una recuperació més vigorosa.

Malgrat les enormes diferències entre països, la desocupació a l'Eurozona s'ha mantingut en nivells molts elevats. La taxa mitjana al febrer de 2014 va ser 11,9 (gràfic 4). Si bé es preveu una reducció de la taxa d'atur al llarg del 2014, els nivells assenyalats encara quedaran molt lluny dels nivells pre-crisi (7,2 % de març de 2008).

El creixement dels preus (inflació) a l'Eurozona, igual que a la majoria dels països desenvolupats, està clarament per sota dels objectius de les autoritats monetàries. En concret, a la zona euro, la inflació ha anat caient des de finals de 2011.

Gràfic 4: Taxes d'Atur OCDE. Febrer 2014

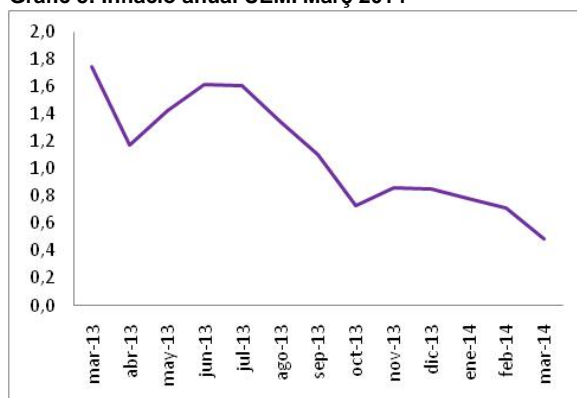
FONT: Main Economics Indicators, OCDE. Taxes d'atur estandarditzades per l'OCDE, càlcul sobre Població Activa Total. Sèries desestacionalitzades.

En els dotze mesos que van de març 2013 a març 2014, la inflació va ser del 0,5 % (gràfic 5), però aquesta mitjana amaga nivells encara inferiors en alguns països com Grècia, Irlanda o Espanya. En el cas de Grècia, es va observar deflació, els preus van caure en -1,2%. Sens dubte, la debilitat de les economies domèstiques està darrere d'aquestes baixes taxes d'inflació.

En aquest sentit, basats en aquesta feble recuperació econòmica el Banc Central Europeu realitza unes previsions lleument a l'alça per a l'Eurozona, coexistent amb un risc moderat de deflació en alguns països com Espanya, Irlanda i Grècia .

Gràfic 5: Inflació anual UEM. Març 2014

FONT: Eurostat. Índex Harmonitzat de Preus de Consum, base 1996 = 100. Taxes de variació interanuals.